

MEGJELEN
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre... 6 frt. —
Fél évre... 3 „ —
Negyed évre... 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utczán 2256 sz.
KÉZIRATOK
nem adatnak vissza.
Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

III. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1879. MÁRCZIUS 7.

10. SZÁM.

A lemondás dalaiból.

Találkozunk azóta is még,
De már nem oly gyakorta ;
Ugy látszik, már a sors szívünkől
Minden vágyat kiolta...

Találkozunk... s én üdvözöllek
Sötétben, fájdalommal ;
Te hidegen, némán felelsz rá...
S tovább megyünk azonnal.

Pedig egykor nem így, nem így volt !
Mosolyga, csenge ajkunk
S a vidámságnak és örömnök
Napfénye ége rajtunk...

Keserü végzet, ah! de szívem
Azért megnyugva benne...
Ha néked még sincs mit beszélni:
Hát nékem már mi lenne?!

Dengi János.

A PAGÁT.

Novella.

Irta: V. Sárffy Ignác.

(Folytatás.)

Hanem azért Kendefi uram mégsem tudta kiverni fejéből ezt a dolgot. A pagát eltünése, párhuzamban legutóbb mondott szavaival, bizonyos megmagyarázhatlan aggodalmat keltett lelkében. Az igaz, hogy most nem látatlankodik körülötte s Erzsikének tetszés szerint teheti a szépet, — mégis nyughatatlan volt miatta.

Mihály se merte többé mutatni magát a környéken s így könnyű volt Kendefinek Erzsike körül forogni. Most már hitte, hogy az övé lesz.

Egy este a kert lombosatos fái alatt üldögéltek együtt: Kendefi meg az öreg. Mindakettő füstölt irtal-

matlanul és mindakettő keményen gondolkodott. Erzsike virágjait öntözgette. Olyan halavány volt a szegény gyermek, mint a fal...

Egyszerre csak megszólalt Kendefi.

— Kedves urambátyám.

— Kedves uramöcsém.

— Mondanék valamit kedves urambátyám.

— Hallom kedves uramöcsém.

— De valami nagyon komolyat mondanék.

— Akkor nagyon komolyan hallgatom kedves uramöcsém, — mondá az öreg s letette a pipáját maga mellé.

— Mit gondol kedves urambátyám, van-e nekem anyim, hogy belőle tisztességesen megélhetek?

— Nagyon, — felelt az öreg kurtán s kezdte sejteni a dolgot.

— Hát anyim van-e, hogy belőle ketten is megélhetnénk?

— Akár tizen is kedves uramöcsém.

— No az is meglehet, ki tudja mi történik a jövőben.

— Mért kérdi ezt tőlem kedves uramöcsém?

— Csak azért kedves urambátyám, hogyha gondolja, hogy megélhetnénk mi többen is abból a vagyontájból, talán jó lenne nekem megházasodnom.

— Azt mondom én is uramöcsém. Asszony kell abba a sokáig elhagyatott kastélyba, aki ránczba szedje a cselédeket s gondot viseljen a házra, meg a gazdájára.

— Gondolja ezt kedves urambátyám?

— Gondolom.

— Hát arra mit mondana kedves urambátyám, ha azt mondanám, hogy adja nekem Erzsikét?

— Hm! Mit mondanék? Hát semmit. Ha szereti kedves uramöcsém, én odaadom, úgy is a nyakamra nőtt már. No meg aztán tudja, annak a „koldusnak“ is szeretném elválni már az utját, aki elbolondította a fejét a leánynak. Érti?

— Értem. Eszerént...

— Legyen az ön é a lány. Itt a kezem.

Az öreg ur vaskos tenyerével belecsapott az ifju kezébe s kész volt az egyeség. Erzsike meg mindjárt

másnap ráparancsolt, hogy készítse el a menyasszonyi ruháját, mert a jövő héten meg lesz tartva az eljegyzés.

A szívet nem kérdezte meg. Az egészen harmadrendű dolog volt előtte....

....A hátralevő egy hetet arra használta föl az öreg Belesházy, hogy illendően elkészüljön arra a nagy napra, mely őt megrabolja leányától, de amely megrablást mégis oly szívesen eltűr az atyai szív. Az övé meg pláne nagyon is belenyugodott, hisz Kendefi oly ember volt, aki tökéletesen megnyugtatta őt leánya jövőjét illetőleg. Az igaz, hogy multjából semmit sem tudott; nem tudta, hogy kicsoda-micsoda, hanem elég volt az az öregnek, hogy van pénze. No meg az a „Kendefi“ név is sokat eltakart.

A rokonok meg az ismerősök fülebe sugdosták ugyan, hogy vigyázzon, kinek adja leányát s hogy a földesuraság ki tudja honnét származott jött-ment kalandor, aki talán valami ferde uton szerzett pénzzel vette meg a Kendefiek ősi birtokát s bitorolja azoknak nevét, — hanem az öreg az ilyenekre csak vállat vont, gondolván magában, hogy az irigység beszél belőlük, amiért oly gazdag vőre tett szert.

Hanem megzavarta egy kissé az öregot az, hogy Erzsike elkezdett napról-napra halaványulni es hervadni. Hanem aztán csakhamar beletörődött ebbe is, gondolván magában, hogy Erzsike is a lányok közös szokásának hódol, kik kötelességüknek tartják a menyegző előtt halálra busulni magukat s legalább is tizszer tele-sírni a kendőjüket naponkint.

Az ő felesége is ilyen volt, az isten nyugtassa meg s mégse halt bele a busulásba.

Pedig Erzsike ez egyszer nem szokásból hervadt napról-napra.

Irtózáttal gondolt a napra, mely őt e gyűlölt férfival összeköti, s selyem habruhája készítése közben hányszor el-el gondolta magában, mennyivel jobb volna, ha ez a fehér habruha az ő szemfedője lenne inkább, mint menyasszonyi köntös,....meg az a koszoru sokkal jobb lenne halotti koszorunak, mint menyasszonyi éknek.

Hanem azért csak dolgoztatott serényen, mert tudta, hogy atyjánál semmit sem használ az ellenmondás.

Oh ha most jönne Mihály!...Ha most megzörgetné az ablakot s szeliden, csendes hangjával arra kérte volna őt, hogy menjen vele messze, valamely elrejtett zugába a világnak, ahol csendesen meghuzva magukat egyedül szerelmüknek élnek...ha erre kérné őt most kedvese...oda borulna karjai közé s követné őt amerre akarja, amerre óhajtja, csak ezé az emberé ne kellene lennie.

De Mihály elhagyta őt, hűtelen lett hozzá; két hét óta hírét sem hallotta, pedig azelőtt milyen hűségesen megjelent a vén fűzfa tövében.

A nyomorék is elhagyta. Nem maradt egyebe, csak bánata.

Nem jön egyiksem...egyiksem...

De jön...

Az ablaktáblán halk kopogás hallatszott. Erzsike azt gondolta, hogy a szél rezgeti az üveget s nem figyelt rá. Csak akkor riadt föl borzasztóan, midőn ottkűnn nevét hallá csendesen említetteti.

— Ki az? kérdé reszketve s ösztönszerűleg visszahúzódva az ablak mellől.

— Nyisd ki az ablakot Erzsike, — én vagyok.

— Kicsoda?

— A p a g á t.

Oh mint sietett kinyitni az ablaktáblákat Erzsike, melyen át a nyomorék torzalakja bujt a kicsinyke szobába.

Erzsike hozzá rohant, átölelte nyakát s görcsös fuldoklással szorítá szívéhez az idomtalan törpét.

Megmentőjét látta benne.

— Fújd el azt a gyertyát Erzsike; nem akarom, hogy meglásson valaki. Hah! mi az, a mit varsz? Ez a selyem habruha? Te lány, tudod-e azt, hogy ilyen ruhát csak a halottnak, vagy a menyasszonynak szokás készíteni.

— Menyasszonyi ruhám; — felelt zokogva a leány.

— Ki a vőlegény?

— K e n d e f i.

— Hah! Jól van. Csak varrd azt a menyasszonyi ruhát Erzsike, csak varrd.

— Halotti szemfödél lesz abból Imre, ha hozzá kell mennem.

— Csak varrd azt a ruhát tovább. Ne félj, nem lesz abból szemfödél. Menyasszonyi ruha lesz abból, csak-hogy nem Kendefi lesz az, aki téged ebben a ruhában ölelni fog.

Erzsike hálával és reménnyel telve emelte szemét a nyomorékra és megcsókolta szavaiért.

— Tudsz-e valamit Mihályról?

— Vele voltam mindig.

A lány összetette erre a szóra két kezét s áhítatos arccal fordult az isten képe felé:

— De megvigasztaltad árva lelkemet én édes Istenem. Az hittem, hogy hűtelen lett hozzám.

— Jobban szeret, mint azelőtt.

— Hol jártatok?

— Megmentéseden fáradtunk mindaketten. Meg volt már az eljegyzés?

— Holnap lesz.

— Ugy? mondá a nyomorék vadul; aztán magában hozzá tette: „tehát holnap!“

— Miről gondolkodol?

— Megtudod holnap. Most fújd el a gyertyát. Nálam maradok az éjjel, mert ki akarom pihenni magamat. Elhállok a földön édes Erzsikém, reggel aztán korán odább állok, mert nem akarom, hogy észrevegyen valaki.

— Távozol? kérdé Erzsike megijedve.

— Légy nyugodt, az eljegyzésen én is itt leszek.

És Erzsike megnyugodott. Hitt a nyomoréknak, mintha az Isten szólott volna ki belőle.

Aztán lefeküdt, hanem a nyomorékot nem engedte a földre feküdni, oda vette maga mellé, szívére szoritotta fejét s csókolgatta idomtalan orcáját. A törpe szíve kitágult e pillanatban és boldognak érezte magát.

Erzsike hamar elaludt s talán két hét óta most volt először álma nyugodt és zajtalan.

A pagát még egyszer megcsókolta a halavány lányka mosolygó ajakát, aztán elkezdett magában imádkozni: „...Alázd meg a te ellenségeidet én uram és törd össze fejüket, miként összetöröd a csábitó kigyóét... Én uram... én istenem...”

Belesházy urambátyám keveset aludt ez éjjel s kora hajnalon felkelt, lótot-futott, veszekedett s nem győzött eléggé mindenre ügyelni, hogy mennél fényesebb legyen ez a nap: az eljegyzésnek napja.

Alig hogy megviradt, benyitott leányához, nehogy az elaludja a nagy nap reggelét.

Egyedül találta...

Erzsike jó kedvvel kelt fel s arcán újra helyet foglalt az az üde pir, amely tanyát szokott útni ott, ahol a lélek teljesen nyugodt.

Az öreg roppantul megörült e változáson.

— Tudtam, — gondolta magában, — ez is olyan mint a többi. Most már kibusulta magát és semmi baja. A feleségem is épen ilyen volt, isten tegye boldoggá a jámbort.

(Vége köv.)

Vitkovics Mihály.

Irodalom-történeti életrajz.

Irtá: Vajda Viktor.

Vitkovics Mihály egyike volt a keveseknek, kik megvalósíták ama szép és megszívélésreméltó kegyes elvet, hogy Magyarországon minden valamirevaló hazafi, ki e fogalommal csak valamennyire is tisztába jutott, nem lehet egyéb magyarnál s hogy a magyarság bármily származás és vallás mellett is első feltétele a hazafiságnak a benszülöttekre nézve.

(Kölesy élete cz. m.)

Hála és üdv mindazoknak, kik haladásunk és nemzeti műveltségünk felvirágoztatásának munkásai valának! Ily hálát érdemel az utókortól az is, kinek emlékezetét mult évben ünnepeltük meg Egerben, hol ezelőtt száz évvel, augusztus 25-én született Vitkovics Mihály méltó fia a derék magyar városnak, s annyira kivívta az „egri” nevet, hogy működése és fáradozása eredményé-

ben maiglan is érdemes arra. Örömmel jegyezzük ezt ide s abban az erős meggyőződésben, hogy a késő utókor is megszavazza Vitkovicsnak a koszorút.

Atyja lelkéze volt az Egerben nagyon csekély számar leolvadt görög-nemegyesült vallású híveknek és fiát szülővárosában járatta iskolában. Eger tündöklő multja hazaszerte ismeretes. Ott hol a hősiség oly rendkívüli példáit bámulhattuk s vérrel pecsételte meg honszerelmét a magyar; ott a műveltség, igazi magyar műveltség is megtermé gyümölcseit, s hála ezért Eger nagy és hazafias szellemű főpapjainak! Vagy ki ne ismerné Veráncz Antalt, a diplomatát, az író és történészt? Ki ne emlékeznék a nagy Telekessy Istvárra, az önzetlenségéből kibujdosott II Rákóczy Ferencz fejedelem áldozatkész hívére.

Vagy ha úgy tetszik, miért ne ígathatnók ide nevét gr. Eszterházy Károlynak*) az utolsó egri püspöknek? Főpapban keveset szült még ilyet is kedves hazánk s nem hiába, hogy a nagyszerűség emlékei közepett, Rómában nevedett, mert a mit alkotott és létrehozott Egerben, környékén és több helytt a hazában, nagy szabású és maradandó az, s valóban magán hordja az izlés és higgadtság bélyegét; hiszen gr. Eszterházy Károly egri püspök, ivadéka Eszterházy Miklós nádornak, kinek Pál fiát hercegi ranggal ruházta fel I. Lipót király, a műtörténetben is szerepet játszik, levén azon idő szerént ő nevelője Eszterházy Miklós hercegnek, Haydn pártfogója és a híres képtár alapítójának. És Egerben fejthette ki erejét és műzlését később a gyönyörű székesegyház építésével s a képtár alapításával Pyrker László érsek; és Egerben pástorkodhatott a nagyelkü Bartkovics Béla. Ime tehát Eger a mult és jelenben egyaránt állandó és ki-magasló szerepet játszott.

Ennek érzete s ennyi dicsőség sugára, lehetetlen hogy bárkit is hideg közömbösségben hagyjon. Meglehet, épen ez munkált arra, hogy Vitkovics is öntudatra ébredjen és hazája fenséges multjához mennél-közelébb jutni igyekezzék. Tanult is ő szorgalmasan e célra és különösen a magyar nyelvet művelte nagy előszeretettel; hanem miként abban a korban sokan még ezt is hibának vették, találkozott csakhamar olyan is, ki e képzelt hibáért Vitkovicsot meg-róttá, nemcsak, de folyton üldözte is. Ilyen volt minden-előtt Schumann Theophil csiszterczita, ki valószínűleg a latin nyelvet tartván egyedül üdveztőnek, a magyarról tudni sem akart; ilyen volt továbbá egyik-másik tanára, Pászty, ki a magyar verselés miatt lett haragosává és vonta többször kérdőre. Mert mint képzelhetni, Vitkovics korán kezdett verselni, s már ekkor is szint-ugy mint budai tanuló korában s ismét Egerben, hova tanulmányai befejezése végett visszakerült, valódi rajongással fordult az ő végiglen szeretett Horáca felé s ez vala kiindulásának pontja, — kit utánzott, fordított, így járván el Seneca Lucréc, Theokrit és Blumauer írá-

*) Szerencsés véletlennek kell mondanunk, hogy oly férfiak, mint Trefort miniszter és Samassa egri érsek együttesen intézkedtek e nagy ember és pap életrajzának megírására iránt.

nyában is, mint ezt Toldy irodalomtörténetében feljegyezve találjuk. Ha voltak, kik e szép törekvésében akadályozni szerették volna, akkor találkoztak olyanok is, kik abban lehetőleg előmozdíták vala. Közölök Pápa y lyceumi tanárt jegyzé felszámunkra az irodalomtörténet; ez nem buzditá csupán, hanem módot és alkalmat nyujta neki a költészet birodalmában foganattal munkálkodnia és tehetsége tovább művelésére sikerrel és határozott czéllal dolgoznia. A lyceumban elvégezvén a bölcsészeti tanfolyamot, patvariára ment Pestre, s letevén az ügyvédi vizsgálatot, a budai görög nemegyesült püspökségnek lón ügyvédjévé.

Igy tehát hivatala, kenyere megvolt s nemsokára a szerelem is jelentkezett, mely szerencsés családi frigyben enyhült meg. Vitkovics nem hanyagolta el hivatalát, hanem élt annak is, mire lelke suglalata ösztönzé: az irodalomnak a költészetnek, a magyar közművelésnek. Mindaháromra tanukkal rendelkezünk. Munkatársa volt ő a Tudományszegyménynek, az Aurorának és más vállalatoknak; irt epigrammokat, népdalokat, költői leveleket; és felfogván a színművészet nagy hivatását és művelődési, megképző erejét, ennek is megtevével tartozott. Mielőtt e hármasság működésére bővebben is kiterjeszkednénk, az irodalmiak világosabb előtüntetésére elsőben az akkori társadalmi viszonyokra terjeszkedünk ki futólag.

Az, hogy Vitkovics Mihály görög nem egyesült vallásu szerb szüléktől származott, különbséget fogadtatására csak annyiban tehetett, a mennyiben a jók és igazán felvilágosultak még nagyobb szeretettel karolták fel; hiszen a népiségi ellentétekből kifejlett surlódásokat akkorban alig ismerték még vagy legalább csirájában igyekeztek elfojtani az előrelátó bölcsek. Vitkovics maga is közreműködött erre és pedig oly annyira, hogy midőn Berzsenyi A felkelt nemességhez című ódája megjelent s a benne olvasható „vad ráczok“ kifejezése a fővárosban lakó szerb hazafiak önérzetét sérténé, Vitkovicsnak kellett lecsöndesítenie a hullámszamba sodort kedélyeket. Így tehát Vitkovics barátja volt a legjobbaknak; barátja Horvát Istvánnak, barátja Szemerének, kikkel Kazinczy pesti triászát alkotá. A szépirodalmi diktator e pesti háromsága nyelvészeti és irodalmi dolgokban egyaránt helyt állott a mesterért s haladt a kitűzött pályán. A távollakó hívek is fel-felnézettek e körbe s már előbb Berzsenyi, aztán Kölcsey ki többször baráti melegséggel hivatkozik rá leveleiben, Döbrentei, végre a Pesten lakó Vörösmarty, Schedel és mások osztottak a Vitkovics-kör örömeiben. Vörösmarty a „barátság tükörének“ nevezte Vitkovicsot s valóban otthon érezte magát, ki nála csak egyszer is megfordult. Mert Vitkovics úgy fogta fel az életet, a milyennek kínálkozott; élt s hagyta boldogulni az embereket. Társaságában kiki kedvére mulathatott, s mint szives házigazda, ki naponkint vendégeket látott házában, ugyszólván mindenét megosztá barátaival: szellemi javát, mely irodalmi vitákra és eszmecserékre adott alkalmat; s anyagi szerzeményét, melyet habzó pohár és zeneszó mellett költött el.

Egy szóval, szerette az életet, miként ezt többek közt „Életphilosophiájában“ is kifejezte.

Ha fejem felhevül
És hölgyem mellém ül,
Megölel kezével,
Ingerel szemével,
Igy leli kedvemet
S boldogit engemet.

Kedvemre élek,
Kényre henyelek,
Kancsót ürítek,
Kedvet merítek. stb.

(Vége köv.)

A bosszú.

(Uhländ.)

egölte szolgája a hős nemest;
— Lovag lett voln' a szolga öröme. —

Setét erdön orvúl meggyilkolá,
S a mély Rajnába sülyeszté alá.

Ám fegyverétől megfosztá urát,
S fennhézva büszke ménjére szállt.

De midőn a folyam hidjához ért,
Megvadúlt a mén, nem tudom miért?

S midőn érzé sarkantyuját szügye,
Az örvénylő habokba hányta le.

S hiába vergődött, hiába küzköde,
Levonta urának sulyos fegyverzete.

Igmándi József.

Az eljegyzésekről.

(El nem jegyzetteknek ajánlva.)

Egy híres ember egyszer azt mondta: „Minden komoly dolog között a házasság a legnevetesegebb“ — de természetesen ez csak igaztalan állítás, melyet kiment azon körülmény, hogy az illető francia volt és csak francia frigyek voltak szemei előtt, a nélkül, hogy másokat ismert volna. Mert ha ismert volna, bizonyosan azt mondja, hogy: „Minden nevetséges dolog közül a házasság a legkomolyabb.“

Ez a komoly dolog tehát az, melyről beszélni akarunk.

„Ha semmit sem lehet mondani dicséretére, ne is beszéljünk róla“, — így gondolkoznak a nem „jegyesek“, mert el akarják magukat jegyezni és a „jegyesek“, mert el vannak jegyezve és a házasok, mert el voltak jegyezve, az agg szüzek — s részben az agglegények, mert nem voltak eljegyezve.

Az el nem jegyzett ifjuság mindent elhisz, a mit remél és mindent az eljegyzéstől remél. Az eljegyzetteknek tartaniok kell valamit állásukra, a házasoknak nem szabad

a családi boldogságukba vezető révet ocsárolni és az öregebb koru „páratlanok,“ kik az eljegyzést oly örökségnek tartják, melytől elestek, vagy melyről önként lemondottak, természetesen oly nagyra becsülik ez elvesztett örökséget, amilyen nagyra csak lehet.

Nebány szó azonban nem lesz felesleges az eljegyzés megértésére.

Mit tesz az eljegyzés ?

Némelyek az „el“ szócskát az „előre“ értelmében veszik és a szót „előre ígérkezés“-nek magyarázzák; de miután „után ígérkezésről“ szó nem lehet, mert a „fogadás“ csak előre történhetik, e magyarázatot el kell vetnünk. Sokkal közelebb jár e szó értelméhez az „elvesztés,“ mert a jegyesek barátaikra nézve bizonyos tekintetben elvesznek. A szó eredetének fejtegetése hálátlan, sokkal jobb, ha mindjárt gyakorlati használatára megyünk át, melyszerint kétségkívül azon viszonyt jelenti, melyben az eljegyzett pár van azon pillanattól fogva, melyben az elhazozás történt, addig, míg a házasság ténynyé válik, vagy... az egész elmulik.

E magyarázatban rejlik már az eljegyzés elkerülhetlenségének elismerése, mert ott, hol önkéntes egyeszégről van szó, az elhatározás mindig előre bocsáttatik. Az eljegyzés elsőbbségéről tehát nem lehet vitatkozni; s így csak az eljegyzés módja, azon idő, mi alatt eljegyezzük magunkat — s mi néha nagyon rosz a hosszú várakozás miatt, úgy hogy joggal lehet a szeretők purgatóriumának nevezni — és a jegybenjárás ideje (miért ne nevezzük ezt a házasság előszobájának?) érdekelnek.

Ha valaki megütköznék az utóbbi kitételeken, figyelje csak meg egy-egy képviselőjét ez átmeneti korszakoknak s hasonlítsa össze őket. Jegyeseknél aztán ugyanazon szegénylősséget, erőltetést, ugyanazon szakadatlanul a jövő után vágyást és a jeleneli elégedetlenséget, ugyanazon roszul takart gyermekességet fogja találni, mint az ujonan bérmáltaknál.

Az eljegyzésre, illetőleg házasságra, mint magától értetődik elegendő a kölcsönös szerelmi vallomás; hacsaknem írásbeli szerződés köttetik, mindig elég ez, ha a szándék komoly és becsületes. Azonban gyakran találhatjuk az eljegyzés rosz oldalait is.

Egy szigorúan idealistikus gondolkozású fiatal nőtől hallottam, hogy egy gyengéd tekintet egyértelmű a formális megkéréssel és hogy egy csók ugyanazon kötelességekre kötelez, mint az eljegyzés a gyűrűváltással, jókivánatokkal, eljegyzési hírekkel és a város főutcáján karonfogva sétálással.

A legszebb eljegyzések kétségkívül azok, melyek mint a szerelem, maguktól jönnek — a nélkül, hogy tudnók hogy és mikor és a melyeknek nincs szüksége publikumra.

Egyszer egy parasztfiu kihirdettetni kérte magát s a lelkész azon kérdésére, hogy mikor jegyezte el magát, azt felelte: „Nem olyan könnyű azt megmondani! Mikor Katival az urasághoz kerültünk szolgálatba, az első nap mindjárt hajlandóságot éreztem iránta, de tegnap estig nem szóltunk erről; tegnap aztán megkérdeztem, hogy mehetek e a paphoz s ő azt mondta: „elmehetsz!“

Ez felfogásom szerint példányszerű eljegyzés. A boldogult Dumbum véleményét azonban nem osztom s azt hiszem, hogy az eljegyzés ideálja az, ha az megkérés, gondolkozási idő, reclamdobolás, lárma, trombita, bemutatások, szerencsekivánatok és ajándékok nélkül megy végbe.

De ne feledjük az ideáltól a valóságot !

Miért történik az eljegyzés ?

Burmáné „Az elvászthatlanok“-ban (vigj. I felv.) azt mondja: „azért hogy megismerjék egymást. Csak az eljegyzés következtében szűnik meg a fiatal pár magát genirozni egymás előtt és amíg nem mennek ennyire, lehetetlen egymást ismerniök.“

X. ur nem ismeri Hildegard kisasszonyt; az sem őt; de X. ur látja hogy szép és Hild. kisasszony azt hiszi, hogy X. jó parthie, s ez elég. X. ur megkéri s ő igent mond. Eljegyeztetnek, hogy megismerjék egymást, de ezalatt X. ur felfedezi, hogy nem egymáshoz valók s a házasság nem történik meg.

— Mily skandalum! — beszéli az egész város. —

X. szakított menyasszonyával a nélkül, hogy az okot adott volna rá. Mentségére csak azt hozta fel, hogy nem egymáshoz valók — és ezért a szegény leány egész jövője tönkre legyen téve !

Ez igazán skandalum; de miben áll? Nem abban, hogy a fiatal leány érzése és gondolkozás-módja X. uréval ellentétes — mert ez talán még ajánlaná őt — hanem abban, hogy X. urral el volt jegyezve, vagyis hogy egyáltalán „el volt jegyezve;“ mert ebben az emberek olyan „özvegyesség“ félet, sőt ami még rosszabb, olyan „elvált“ valamit látnak.

Legyünk elnézők és mondjuk ezt előítéletnek; de a kérők olyan elői életes emberek, mint akár a könyvgyűjtők, kik jól tudják, hogy az olyan könyv, melynek czimlapján a név be van ragasztva, nem lehet új könyv.

Feltéve, hogy a kérő, ki ismeretséget akar kötni egy nővel így szól:

— Kisasszony, én kegyedet rendkívül szeretetreméltónak gondolom és ha kegyed valóban az, nőül veszem. De mivel én kegyedet csak szüziés félénkségébe burkolva láttam, ami a házasságba át nem vihető, kérem szépen tegye le ezt velem szemben és próbára részesítsen mindama szeretet és bizalomban, melyben házasok élnek. Ha megfelel várakozásomnak, úgy nóm lesz, ha nem „adieu“ — köszönöm szivességét.“

Ki ne lökné ki az ajtón az ilyen szemtelent ?

Tehát a megismerés nem lehet célja az eljegyzésnek. De hát mi más akkor ?

A költő felel rá :

„Eljegyzí magát, gyűrűt cserél,
Hogy ezentul solid legyen;
Szabad ember könyelműn él, —
Dorbézolni nem lehet már jegyesen.

A költő gunyolódott ezzel, de azért igazat mondott. Mindaz, aki „könyelműen él,“ nem gondol a jövőre, szereti balgaságait azzal mentetgetni, hogy: „nincs akiért éljen;“

azt hiszi, hogy az életben is úgy van, mint ama német bohózatban, hol ha valaki testestől a „Lumpacius Vagabundus“ gonosz szellemnek adja magát s azután a szerelem tündérének, a „tündérszép Amorozá“nak csak intenie kell, hogy pillanat alatt más, jó emberré változzék.

Nos igen — a szerelem csodákat tehet; ma épen úgy, mint az elmúlt régi időkben. Sok korhelyt térített az már a munkához és sok diákok segített a vizsgálat letételében; de a szerelem is és eljegyzés is más. Egy kedves leányka kezének elnyerése hatalmasabb rugója a szorgalom kifejtésének, mint a cum laude reménye; az eljegyzés már nem is remény, hanem az egész jutalom előrefizetése — s a tapasztalás arra tanított, hogy a lusták szorgalmassakká és a korhelyek dolgosokká sohasem lettek, ha őket előre kifizették.

Szép példáját találjuk a szerelem javító hatásának a troubadoureok idejében. A választott „csillag“ a magasban, az égen ragyog, de a szerelmes lovag nem kívánja, hogy az hozzá szálljon le, hanem maga igyekezik felszállni. Nem kér ígéretet vagy előleget, hanem türelmesen végig harczol egy keresztes háborút, sőt Bagdadba is elmegy, nehány kalifa fogát hozva magával bizonyítékául küzdelmeinek s azután azon tudattal veszi jutalmát, hogy a szerelem még a lehetetlent is lehetővé változtatja.

Mily különbség az önfeláldozó lovag küzdelme és a mostani jegyes-jelölt közt, ki tudva gyöngeségét s hogy maga lábán nem állhat, kéri kedvesét, boruljon nyakába, hogy a szükséges támasza meglegyen!

Olvastam egy kérő levelet, mely szóról szóra így hangzik:

„Imádott angyal! El vagyok veszve, ha nem lesz mentő angyalom. Nem dolgozhatom, ha kegyed nem ad hozzá erőt. Nem állhatok ellen bármily kísértésnek, ha kegyed erőt nem vesz magán és szerelmével nem boldogít. Meredek lejtő tetején állok, mely nemsokára mély örvényébe fog ragadni, ha csak kegyed nem tart vissza az által, hogy szerelme... stb.

És — lehetséges-e elhinni! — hogy az ily nyomorult kolduló levél egy ily gyáva ficzkótól már nem egy nemes érzésű leányt csábított arra, hogy jövőjét mint alamizsnát vesse oda, mert sajnós, de nagyon csábító is az egy nőnek mentő angyalként fellépni. De a pillanat hatalma alatt, elvész az a tudat, hogy az angyalnak tulvilági erőre van szüksége.

Az ily eljegyzések, melyeknél a férfi a nőnél keres védelmet, holott azt jogosan tőle követelhetné, sokkal szélesebb körű bonyodalmakat idéznek elő, mint az olyanok, melyeknek csupán a megismerkedés a céljuk. Az ilyen szerelmi viszonyokra, melyek rendesen tragikusan végződnek, legjobb fátyolt borítani.

A költő így énekel tovább:

„Eljegyzed magad kedves barátom.
Mint máskor a helyedet jegyezted el,“

és ebben már több az értelem... bár ez értelem nem is hizelgőbb a szerelemre.

A romantikus szerelem előre tette, hogy a szeretők egymásnak vannak teremtvé s jeligejük ez volt: „Téged

— vagy senkit!“ Az eljegyzett szerelmes azonban szerényen hozzáteheti: „Téged — vagy egy másikat!“ sőt talán: „Egy másikat — vagy téged!“ és ezért szükségesnek látszik szerelme tárgyával magát megjelölni — mint „N. N. jegyese,“ mely megjelölés azon esetre, ha a házasság elmarad, így változtatható meg: „N. N. volt jegyese.“

Nem tudom, hogy tisztelt olvasónőim mit szólnának ily szerelmi vallomásra?:

„Nagysád, én szeretem kegyedet, de ha kegyed viszonozza is érzelmeimet, nem találom ezt elégnek arra, hogy bizhassunk egymásban, mivel házasságunkig még jó idő el fog mulni. Arra a szivességre kérem tehát, hogy kegyed tévedések elkerülése végett nevemmel ellátott gyűrűt viseljen és ismerőseit, nem ismerőseit egyaránt értesitse, hogy kegyed mindazon kiváltságos szabadsággal felruházott, melyre századunk illemszabályai szerént egy vőlegény a menyekző előtt jogosult.“

Korunk illemszabályai nem oly szigorúak, mint voltak a lovagkoréi, melyben a házasság előtt kérőjének a menyaszony csupán azt engedte meg, hogy pajzsán keztyűjét, vagy egy szalagot viselhessen tőle.

Az eljegyzés határait nehéz megállapítani. Sőt oly nehéz, hogy az embernéha azt sem tudja, el van-e jegyezve, vagy nincs.

Heiberg „Gassenhauer“ jai egyikében azt mondja az önkéntes:

„Amint illik fáradtam eleget!
Kértem, nem szolt: igen vagy nem;
Ezért mondanom sehogy sem lehet,
El vagyok már jegyezve vagy sem —“

és egy szindarabban, midőn a czizmadia leányát számtalan eljegyeztetéseért dorgálja, avval menti magát, hogy csak „hét“ volt közülök igazi.

Hol van tehát a valódi és valótlan eljegyzések határa. Minthogy a házassági ígéret legtöbb esetben nem is mondatik ki, a szerelmi vallomástermészetes következményéül tekintetik. A jeggyűrű és eljegyzési hirdetés szintén nem lehetnek határozók. De még a szerelmi vallomás sem lehet utmutató.

Ismertem egy rendkívül tiszteletes segédlelkészt, a ki vidéken eljegyezte magát a nélkül, hogy választottjának szerelmét bevallotta vagy csak szolt is volna. Egy szép nyári estén elbujta veranda oszlopa mögé, hogy rájesszen a kisaszonyra s ez oly jól sikerült neki, hogy az ájulva rogyott karjaiba. A sikoltásra előjöttek a szülők s leányukat az ifju karjaiban látván, mindjárt rájuk adták az áldást. E percztől csakugyan el voltak jegyezve, pedig nem szoltak a szerelemről. Az ifju csak „bu-!“ a lány pedig csak „oh-!“ mondott.

És még ennyit sem kell mondani. Száz meg száz esetet lehetne felhozni, hol kézszorítás vagy egy tekintet elég az eljegyzésre. És épen abban rejlik az eljegyzés szokás veszélyessége, hogy ily kevés kell hozzá és ily sokféle-képen megtörténhetik; amily jogosult a nyilvános vélemény olyanok iránt, kik mint házások viselik magukat — s nem azok, — ép oly jogtalan, ha olyanok ellen fordul, kik

valóban el vannak jegyezve. Hogy mily félreértésekre adhat okot ez a kényes dolog.

Egy barátom gyönyörű nyári estén szerencsés volt ladikot himbálni, melyben szeretetreméltó, de a katonasorból már kikerült kisasszony ült. Mint rendesen, ő most is érdekes volt, s a kisasszonyt nagyon érdekelte társalgása; beszéltek költészetéről és regényességről s volt siri csend, teli hold és csillagfény — és felfordultak! — Nehéz volt barátomnak hölgyét ismét ülésére helyezni vissza, mivel négy köpeny és lábzsákba volt burkolva s azonkívül termete is igen nagy; de erőteljes átöleléssel mégis csak sikerült — s aztán tovább eveztek. E pillanattól az „angyal“ halgaton szemlesütve ült helyén, de midőn hazatértek szégyenkezve azt a meglepő kérdést intézte hozzá: „hogyan négyek-e mindjárt nyilvánossá.“

Az ilyen félreértés nem ritka. S az eféle „kisebb vasuti szerencsétlenség“-ek gyakran házassággal végződnek. Tekintettel a viszonyokra, legjobb csak akkor biztonságban fellélegzeni, ha elmondhatjuk, igazán el van jegyezve.

Szembetünő, hogy a jegyesek — különösen ha még nagyon fiatalok — tartózkodók, s ha társaságban szóba jön valami az eljegyzésről, elpirulnak. Tudvalevő dolog, hogy a szobában, hol jegyesek vannak, nehéz megmaradni.

A házassági boldogság, melynek a menyegző napjától a halál napjáig kellene tartania, nálunk regényné vált, mely két részből áll; a jegybenjárás és a házasság első felvonása annyit elvesz belőle, hogy a második részre csak néhány szakasz marad. Érdekes a különféle népek megjelölése az eljegyzésre és a házasság első napjaira. Franciaországban, hol nincs eljegyzés, egy hónapról beszélnek, tehát mézeshónap — „la lune de miel“ — Németországban hol hatását már vizsgálat alá veszik, hetekre redukálják s azt — „die Flitterwechen“-nek nevezik. Dániában, hol az eljegyzéseket évszámra mérik, megelégszenek napokkal ezek a — „die Weissbrodtage.“

Bár csak egy oly eljegyzésnek van értelme, mely a házasságot megelőzi, azokat, kik magukat eljegyzik, három egyenlő részre lehet osztani:

Egy harmada eljegyzik magát, mert kilátása van meg-nősülhetni;

Egy harmada eljegyzik magát, bár kilátása a nősülésre nincs; és

Egy harmada eljegyzik magát épen azért, mert a nősülésre épenséggel nem gondol.

Nem ritkaság látni egy jegyespárt karonfogva menni, mialatt néhány néző következő dialogot koczkatatja:

— Ki az a fiatal ember?

— Kedvese.

— Igen, de kicsoda?

— Hát jegyese, amint látja.

— Jó, de mit mivel?

— Délután kimegy vele sétálni s este hazakiséri.

— Tehát olyan ember, kinek van valamije?

— Igen, harmincz ezeret vár, fél sorsjegye van a lutrira.

— És ez így megy tiz, tizenkét évig!

Ekkor azután már negyvenes lesz s a harmincezer még mindig messze van. Egyedüli vigasza tehát a remény

s ez a legjobb esetben: harmincz éves menyaszony, míg az emlékezet azt juttatja eszébe, hogy tizenkét év előtt szép leány volt. Nem csoda tehát ha inkább hátrafelé, mint előre fordítja figyelmét s nem várja be eljegyzése 20 éves jubilaumát.

— És a leány! . . . Az ifjuság eltűnt, a szépség elmúlt és hangulata? . . . Óh az kétségbeejtő. Minden a férfi hibája. Ő érte fölállozta egész szerencsáját és most úgy áll ott, mint az adós, ki nem tud fizetni és túrnie kell az avval szokott bánásmódot. Ha ezt nem akarja s arról beszél, hogy ő is szerencsétlen, megnyílnak az ég csatornái s lehet hallani a panaszt, hogy minden halandó legszerencsétlenebbike; ő pedig a világ leghálátlanabb embere. Agg szűz még megbékülhet sorsával és napjait jól eltöltheti, de a leánynak, ki élte tavaszát és nyarát „eljegyezte“, az ősz csak esős napokat hozhat.

S ha ez állapot türethetlenné lesz, akkor gyakran kétségbeesésből házasodnak össze. Ismertem évek előtt egy szegény hivatalnokocskát, ki tizenkét évi eljegyeztetése után megnősült kétségbeesésében. Érthető lesz e lépése, ha a három okot felhozom, mely őt erre bírta. Azt mondta, Először is a megnősülést eléje teszem az öngyilkosságnak; másodsor tudom, hogy sorsom mint férj nem lehet rosszabb, amilyen mint vőlegény volt; harmadszor pedig megzafolhatatlan sarkelv, hogy két ember ép úgy megélhet semmiből mint egy.

Ennek kiszámítására kell husz évi kétségbeesés vagy eljegyzés és ha hozzá még mindazokat felsoroljuk, akik szerencsétlenül nősülnek és azokat, kik szerencsésebb házasságot köthettek volna, ha nem lettek volna eljegyezve, könnyen arra a meggyőződésre juthatunk, hogy ez intézmény nagyon kedvezőtlen.

De hát ha már nem jegyezheti el magát az ember, — mit tegyen akkor, ha szerelmes?

Egészen azt, amit így tesz — csak el ne jegyezze magát. Szeresse kedvesét szenvedélyesen — sőt ha lehet jobban mint így, mindent kövessen el, ami hatalmába áll, hogy viszont szerethessék. Tegye nejjé — ha teheti, — vigye otthonába — ha alkotott magának egy olyat. De ne rabolja meg a leányt jogaitól, mielőtt az aszonyi jogokat megadhatná. Se meg ne jelölje mint tulajdonát, se úgy ne bánják vele, míg törvényesen nem magáé. Röviden: gondolja menyaszonyi fátyol alatt s tartsa becsületbeli dolognak . . . amit szíve diktál.

Ha egy fiatal ember, atyjához menve így szólna: „Én szeretem leányát s azt hiszem ő is szeret! Van kifogása házasságunk ellen?“ — én a jó atya helyén azt mondanám: — „Semmi! Keljetek össze gyermekek és legyetek boldogok!“ — természetesen ha a kérő elfogadható. De ha azt felelné rá: „Igen, de a házasságról még most nem lehet szó.“ — én azt mondanám: „Hm! akkor nem szükséges e dologról tovább beszélgetni. Ha tudja, hogy ön szereti őt és ő nejjé akar lenni, úgy természetesen megvárja azt az időt, épen azért, mert szereti őnt; de ha addig kedve jönne más valaki nejjé lenni, akkor azáltal nem lenne kárpótolva, hogy leányom várt. — Ami őnt illeti, azt hiszem, fog emlékezni szerelmére a nélkül, hogy ujján jegygyűrűt és karján kedvesét hordaná, különben nem volna

rá érdemes. — Ha ön megnősülhet — mondanám tovább — és leányom, valamint az ön érzelmei ugyanazok, ugy az enyéim is ugyanazok; de ha addig más gondolata jönne — amit most szégyennek tart — az ön szégyene, leányomé is legyen? S aztán a helyett, hogy jövője tönkretévőjét okolja, felkiállthason: hál istennek, hogy e kelletlen embernek nem kötöttem le magamat. Ezért nem tiltom el önnek sem házamat, sem leányom társaságát. Csak semmiféle titkos összekötöttetést ne tegyenek, ne levelezzenek, ne ígérjenek semmit és ne hizelegjenek.“

Ezt mondanám, bár tudom, hogy sokan, kegyetlennek igaztalanoknak, kérlelhetleneknek, szörnyűnek neveznének.

Azt hiszem nem csak magam vagyok a nézetben s párthiveim különösen akkor szaporodnak, mikor — márkéső — s nem lehet segíteni.

Ha az eljegyzést felesleges intézménynek mondtam, azért tettem, mert a szerető nő méltóságát elég erősnek gondolom kedvese szerelmének megtartására a nélkül, hogy a boldogság ellenőrzésére volna szüksége; — ha esztelennek mondtam, az az oka mert férfi és nő egyaránt próbára állítatnak, mely ha szerencsétlenül üt ki, a nő életére sokkal rombolóbb, mint a férfié; — és ha nem szépnek mondtam, azért történt, mert a szép a romantikus és szerénység — szóval a nők pártján vagyok.

S . . . a Dezső.

EGY SIR.

Elbeszélés Godin után.

W . . . . Emiltől.

(Vége.)

Ezelőtt hat héttel, mielőtt hozzám jött, férjeheves lovaglás következtében beteg lett és meghalt. Halála óráján vallott meg mindent. Midőn Walton György, a szerencsés vőlegény Irlandba haza ért, nővérét gondolkozásában megváltozottan találta; tovább akart a világ zajában élni, melyet csak most ismert meg. Ez minden tekintetben meglepte őt, mert a fiatal leány visszavonulási határozott szándéka a család részéről már azon oknál fogva is helyeslésre talált, mert ő, gyermekkorától fogva tulgyenge szervezetű volt és állandó betegeskedésénél fogva nyugalomra utaltatott. György mindent elkövetett, hogy őt régi elhátározásához visszatérítse, nemcsak a saját előnyeért, de a leány javáért is. De mivel ez merőben nem sikerült, nem maradt egyéb hátra, mint leendő apósának mindent őszintén megvallani, hogy anyagi állapota most már nem egészen olyan. A válasz, melyet kapott, tulszárnyalta legkedvezőtlenebb föltevésait is; kétséget fejezett ki eddigi igaz szándékáról, vádolta szándékos csalással és majdnem szakításra került a dolog köztük. Walton György nem volt bizonyos, hogy arájának apja valóban becsületességében kételkedik-e, vagy hogy kilátásainak rosszabbra változása az utolsó perczben csak azért hánytorgattatott-e föl, hogy az óhajtott ok meglegyen a kötelék megoldására, a mely

általában nem a legszivesebben köttetett — ámde annál inkább félt az iszonyu fájdalomtól, melyet jegyese elvesztésén fog érezni.

Nem tudta ezen gondolatokat elviselni és elbalasztotta a végnyilatkozást, gondolván, hogy nővére letesz szándékáról és az ő javára lemond Németországba utazásuk alatt. Emmy betegsége, az előbb oly vágygyal függés a zárda életén, mindez, hitte, hogy szándékát megváltoztatja. Rábeszélte, hogy kísérje el a lakodalomra. Utközben megmondott, megvallott neki mindent, a szeretet és kérelem minden eszközt felhasználta, szándéka megváltoztatára. De ő ellentállott oly erélylyel, mit e fiatal gyermektől nem várt és mi őt kétségbeejtette.

Egyik kerülőt a másik után megtette vele; mindig gondolta, hogy kérésének végre is csak helyt ad. Most nemcsak szerencsége egyedül, de becsülete állott a kockán — hogy állhat jegyese elé, ki mit sem tud semmiről, hogyan apósa elé, ki előtt most sem válthatja be, mit másodsor ígért. Nyugtalan lázas aggálya, a legkétségbeesettebb szorongásba ment át.

E gondolatok, a mindinkább közeledő végzetes kifejlés, körülövezte őt vaspántként és a legbozasztóbb eszközök juttatá eszébe. Hol és mikor, mely célra szerezte amaz iszonyu port, ki tudja azt!

Ama végzetteljes pillanatban, mikor minden jó szelleme elhagyta, Emmy jelenlétében egy pohárba töltötte azt és megesküdtött, hogy — fenéig üríti. . . ha nem mond le uj szándékáról. Ez által a leány, a szegény ártatlan, a végletekig volt üzve. Hirtelen kiragadta fivére kezéből a poharat, egy pillanat . . . és egy hajtással kiüríté.

A lelkész elhallgatott. Talán hogy elrebegje, a mit én önkénytelen hangoztaték: „Oh végzet!“ Csendesesen bolingtatt ősz fejével.

„Isten legyen szegény lelkének irgalmas!“ mondá ő „ezen szavakat mondám a szegény asszonynak, midőn befejezte és lehajtott fejét fölemelé. Ő vette ártatlan lelkére vezekleni a másik kettőért. Sohasem felejtem el utolsó szavait.“ „Ön tudja szent atyám, miért kell a zárda falai közé menekülnöm és miért itt. E szerencsétlenség tárgya: a földi javak, legyenek a koldusoké! Segítsen, hogy célomat elérjem.“

„Ön segített is neki. És hall is róla koronkint?“ Igenlőleg válaszolt.

„Taval a zárda lelkésze meglátogatott, Celeste nővér elküldte arczképét emlékül és ama gyászszalagot, melyet ő sajátkezüleg himzett.“

Többet nem hallott tisztelendőségét róla. Vajjon annyira feldult lelke, bánata nyert-e vigaszt, békét?! . . .

„Békét?! Hisz ő szegény ártatlan volt — mondá a lelkész. — Szeretett! — Szerelem pedig minden ártatlannak béke!“

Épen a kastélyba vezető fasorba hajtottunk. Tul az erdőről hangzott a zárda csengetyüje . . . . tompán . . . . egyhanguan . . .

Levelek egy szép lányhoz.

XXIX.

.... szept. 27. 187...

Amint látja, még mindig G-ben vagyok; igen — és tudja hol? — az én kedves kis Ibolyámnál. Az én Ibolyámnál! Oh beh sokat jelent ez a kis mondat, édes Evelin! Ragyogó nappá van olvadva ebben mindama vágy, sovárgás és remény, mely eddig a bizonytalanság tengerén himbálta lelke- met. És ez a ragyogó nap most a boldogság és gyönyör egész özönét omlasztja reám. Ön nem érezte még ez érzést soha s így önnek még fogalma sem lehet arról az üdvről, mely selyemszár- nyaival most lelkekre borul. Ne is kívánja, hogy sokáig magyarázzam; képtelen vagyok leírni, mit érzek; a boldogság szótlanná tesz.

Nem tudom, melyik író mondta egyszer, hogy a boldogság éppen oly néma mint a boldogtalanság; a szívnek egyikben sincsenek szavai, az elsőben nem tud, a másodikban nem akar beszélni a világ- gal. Nem hittem neki; most töredelmesen bevallom, hogy igaza volt.

De hát mit is tudna a boldog szív másokkal beszélni? Hiszen ennek csak egy gondolata van: lelkének másik fele; ennek csak egy szó jó ajkaira: az ő neve. Aztán az ember boldogságát úgy sem szeretik mások hallgatni; boszantja őket vagy fáj- dalmat okoz nekik vele . . . .

Szóval én boldog vagyok, Ibolya az enyém.

Emlékszik még talán egy régebbi levelemre, melyben aggodalmamat fejeztem ki a felett: hátha az Ibolya szülei is a mai társadalom szellemében gondolkoznak s nem adják lányukat, csakis gaz- dagnak? Roszul gondolkoztam; az Ibolya szülei felülállnak a mai társadalman s leányuk boldog- ságát semmiben sem akadályozzák. Tudja, mit mondtak, mikor megkértem? Hallja és bámuljon:

— Ha ön szereti Ibolyát, azzal minket csak megtisztel; s ha Ibolya is szereti önt — levén tisztességes állása — legyenek boldogok!

Képzelterti, mint összecsókoltam a jó ma- muska kezeit.

Oh, ha minden szülő ily magasztos gondol-

kodásu volna! Beh kevés szerencsétlen ember lenne a világon, beh sok leánynak nem volna el- tetmetve boldogsága! De az a pénz, az a pénz! Oly nehezen tudnak annak polypkarjaiból mene- külni . . . .

Eh, de mit predikálok én itt? Tegye a világ, amit akar; én megelétem eszményképe- met, én boldog vagyok s mit nekem a mások boldogtalansága? Ki mint vet úgy arat; ki mit keres, megtalálja. Én most csak egyet ujjongok szüntelen Petőfivel:

Bírom végre Ibolyámat,
Mindörökre bírom őt;
Az enyémnek vallhatom már
Isten és világ előtt.

Megjött már jó kedvem és még
Nem hagyott el bánatom;
Sirjak-e vagy mosolyogjak
Örömben? nem tudom.

XXX.

.... okt. 12. 187...

Nagy elismeréssel vagyok ön iránt; most már fogadja kézzelrításomat . . .

Tehát szereti Ernőt s fáj, hogy olyan bizarr hangon szoktam ez ügyről ön- nel beszélni . . .

Jól van, most már nem fogok többet; itt a kezem, hogy ügyét szívemen fogom hor- dozni. Hogyne hordoznám! Hiszen ezzel az én szegény Ernöm boldogságát is előmozdítandom, ha ugyan a régi érzelmek megvannak még szívé- ben ön iránt, mert erről magam sem vagyok már bizonyos; de legyen nyugodt, legközelebbi leve- lemben bizonyost fogok mondani s ha még lehet, önök egymásé lesznek.

Be akarom bizonyítani önnek, hogy én ko- rántsem vagyok kegyetlen azokhoz, kik ezt meg nem érdemlik s bogy a mások boldogságát is sze- retem előmozdítani, ha csak lehetséges. A boldo- gok örömét már ugyis csak az fokozhatja, ha má- sokat is azokká tudnak tenni.

Ernőt holnapra várom, akkor mindent meg- tudok. Ha azonban késő lesz, egyedül önmagának tulajdoníthatja, kinek előbb két kézzel kínálkozott

a boldogság s azt figyelembe se vette. S hányan vannak így az életben! A boldogságot keressük mindnyájan és szüntelen s ha előttünk áll, elfutunk tőle vagy eltaszítjuk magunktól. Válogatunk vagy jobbat keresünk? Ki tudja, miért! Mikor aztán szükül láthatárunk s mosolygó egünk rózsafénye mindinkább halványabb lesz, mikor megismerjük az életet: visszavágyunk a régebbi sugarakra, de már rendesen későn. És következnek a fájdalmak, szemrehányások, beáll az epedő sóhaj időszak a s elvérzünk búsan, vigasztalanul, elhagyatva... Szerencsés az a lélek, mely fel tudja ismerni idejében a jót s nem fut tőle eszeveszetten....

Jaj annak a szívnek, mely olyan után eped, mit azelőtt kegyetlenül eldobott magától! Én nem tudom, milyen lehet az ilyen szívek állapotja; de, hogy keserves, nagyon keserves lehet, képzelem. Ezer szerencse, ha jó és nagy lélek volt az, melylyel a kegyetlenséget éreztettük, mert még mindig számíthatunk rokonszenvére. S azért lehet ön nyugodtan, mert Ernőt én ismerem s többször mondtam önnek, hogy nagy és jó szíve van. Én hiszem, hogy ő most is szereti önt; de már mélyen szívében hordozza e titkot s talán, ha ilyen fordulatot nem vesz e dolog, nekem se árulja el soha.

Legyen türelemmel, bízzék a sorsban és barátságomban.

XXXI.

.... okt. 13. 187...

Csak nem olyan jó a sors, hiába, mint mi emberek szeretnők: következetes önmagához nagyon s megvárja, sőt megköveteli, hogy kiszenvedjünk azért a kis jóért, amit néha-néha nyújt.

Csak aztán nyujtaná, ha egyszer kiszenvedtünk érte! De ezt is olyan ritkán teszi.

Sajnálom, hogy még ma sem írhatok semmit; Ernő nem jött meg, csak levele érkezett s mint írja, nem is jön még egy hétig. Ugy látszik, jól találja magát a kis Irma körében. Ime itt mellékelem levelét, olvassa legalább ezt, tudom, hogy a szerelmes lelket a leghaszontalanabb tárgy is boldoggá tudja tenni, ha az a kedvesé volt vagy vele van bármi csekély összeköttetésben is...

Csak nyugalom, édes Evelin; láthatja e levélből, hogy ő most is szeret, éppen oly lánggal, oly forrón mint régen s én ha jól következtetek ama szokatlanul homályos sorokból, azt mondom,

hogy e szerelem önt illeti... Ám olvassa el, ön mindenesetre jobban fog tudni belőle olvasni; a szerelmes szív még a betűk alakjából is tud valamit kimagyarázni; csak vigyázzon, nehogy aztán holmi furesákat vegyen ki belőlük, mert az igazán szerető szív, amilyennek most már az önét is tapasztalom, nagy pessimista szokott lenni: mindent rosra magyaráz, még azt is, amiben más halandó esakis jót lát.

Mihelyt megérkezik, irni fogok önnek; levélben semmiesetre sem akarom tudomására hozni; látni ohajtom, minő hatással lesz reá e minden esetre meglepő fölfedezés.

Tehát csak nyugodtan!

H I R E K

az irodalom, művészet és közművelődés teréről.

— „**Petőfi évkönyv**“ cím alatt a Petőfi-társaság Északi Károlytól: A cydoni alma, vigjátékot, Margitay Dezsőtől: Róka koma rajzot, Torkos Lászlótól: Sértődve, költeményt s Halassy Aladártól: A Petőfi-cultus 1878-ban — egy gyűjteményre összeállítva, finom velin papíron és szép nyomtatásban kiadta. A csinos és tartalmas kötet Aigner Lajos budapesti könyvkiadó-hivatala bizományában 1 frt. 40 krért kapható.

— **Lauka Gusztáv** örökifju, magyaros zamatu humoristánk jubileumára ugyancsak a Petőfi-Társaság a nála szokásos elegáns kiállításban a jubilansnak „A multról a jelennek“ című, szerényen csak emlék-jegyzeteknek nyilvánított, pedig irodalom-történeti szempontból is különös becsű emlékiratait adta ki. Ezen 210 számozott oldalt magában foglaló kötet ára 1 frt 60 kr; bizományos: Aigner Lajos könyvkiadó hivatala Budapesten. E műre alkalmaslag még rátérünk.

— **Uj zeneművek**, Tábornszky és Parsch zeneműkereskedésében megjelentek: „Válogatott dalok“ a legkedveltebb népsziművekből. „Huszárcsinyból.“ 1) Huszár vagyok. 2) Ha te elmegy 3) Sárga csikó. 4) Jer szívemhez. 5) Mariskám Csikósból. 6) Végig mentem. 7) Azért hogy kend. 8) Beszegődtem Tarnóczára. Malom alatt-ból. 9) Volt szereötm. 10) Ennek a legénynek. Énekhangra külön alkalmazta Erkel Elek. Ára 1 frt

— **Niniehe**, polka-frauaise. — zongorára átírta ifj. Fahrbach Fülöp. Ára 50 kr. Ajánlhatjuk.

Studentengruss. Polka franc. zongorára ugyancsak Fahrbach Fülöptől. Ára 50 kr. Továbbá:

Hat eredeti magyar dal, zongorára és énekre szerző Szentirmay Elemer (Németh János) és pedig: 1) Mit tehet a kis leány rois? 2) Kinyitott a napraforgó. 3) Betyárdal. 4) Este van a faluba. 5) Hadd szidjon az irigy világ... 6) Három rózsa egy sorban mind piros. Ára 80 kr.

— **Hadd szóljék hát az a csöndes...** és „Egy kis lány sétál a váci utcán“ cím alatt jelent meg legújabbán Táboorszky és Parsch fővárosi, nemzeti zeneműkeresésében egy jurátus-nóta és Mokány Berczi nótája. Mindkettő eredeti dal. Zongorára szerzé Szentirmay Elemér (Németh János). Ára 60 kr.

— **Ungarische Volksdichtungen** cím alatt 1872-ben jelentek meg magyar népdalok és balladák német fordításban Aigner (Abafi) Lajostól. E fordítások oly sűrűltek és magyarosak, hogy eddigelé még nem került párjuk. Ez alkalommal különösen azon hazánkfiai kedvéért utalunk e gyűjteményre, kik édes hazai nyelvünkben bármily oknál fogva teljesen jártasok nem lévén, meg vannak mintegy fosztva attól, hogy népköltészetünk jelestermékeiben színről-színre gyönyörködhesse; az ilyeneket Aigner Lajos fordításai teljesen kártalanítják. Aignert fordításaiban a helyes magyar érzék vezette, figyelt a magyar eszmemenetre és képes volt eredetiségben visszaadni a németben is, úgy hogy a fordítás által dalaink szépségökben mit sem vesztenek. Ára e tartalmas kötetnek: 1 frt. 50 kr.

— **A „Képes családi lapok“** 10. füzetének tartalomjegyzéke a következő: „Az utolsó Botond.“ Beszély. Brankovics Györgytől. „Adrienne grófnő.“ Elbeszélés Mérytől. Fordította Ujváry Ferencz. (Vége.) „Sznem.“ Egy arab leány története. Vincenti Károlytól. (Folytatás) „Végzetes hóvihár.“ Elbeszélés nyugati Jávából. Fern Valentintől. „Egy pazarló nő vallomása“ „A fekete nő.“ Egy francia fenyítőörvényészki hivatalnok irataiból. Anthony V.-tól. „Paczká Ferencz“ „A tengerparton“ „Bretagnei rák-árusnő“ „Az egyik, meg a másik“ „A legyek — tökéskítve“ „Népszámláláskor“ „Indiai madárfészek“ „A természetből“ „Hasznos tudnivalók“ „Különfélék“ „Apróságok“ **Képek:** „Paczká Ferencz“ „A Montmartrei hegedüs“ „A tengerparton“ „Bretagnei rák-árusnő“ „Az egyik, meg a másik“ „Utczai képek Serajevóból“ „A legyek — tökéskítve“ „Népszámláláskor.“

Különfélék.

— **Szegedet nagy veszély fenyegeti.** A Tisza árjai tegnap előtt késő este áttörték a percsorai töltést negyven méternyi hosszúságban és a résen keresztül a pusztító ár a város alá siet. Lehet, hogy az alföldi vasút gátjaival még megállíthatni a vést, ezek képezvén a belső mentő övet Szeged körül. Most-éjjel nappal ezen gátak erősítése körül folyik a munka. Bár az ég megóvná Szegedet a keserű pohártól.

Patti Carlotta hangversenye Debreczenben 1879. márczius 25-én fog Grün J. M. a bécsi cs. kir. opera-hangverseny mesterének, de Mjuncck Ernő a weimari nagyherceg kamara művésznének és Lövenberg Ernő zongora művésznék közreműködése mellett a „Korona“ című vendéglő nagytermében megtartatni.

A hangverseny műsorozata a következő:

1) Trio (Dmoll) Mendelssohntól, — zongora,

hegedü és gordonkára, Lövenberg Ernő, Grün J. M., de Muncck Ernő urak.

2) Echo dal Eckerttől — Carlotta Patti.

3) a) Nocturne — Chopintól b) Polonaise — Wieniawszkytól hegedüre Grün J. M.

4) a) „Éjjel“ — Schumanntól b) Magyar gyors induló — Lisztől, zongorára Lövenberg Ernő.

5) Bolero a „Szciziliai “ című operából — Verdítől Carlotta Patti

6) a) Romance — Vieuxtempstól b) Tarentella — Piattitól gordonkára de Muncck Ernő.

7) „Viens mon coeur“ — Gounodtól, dal obligat gordonka kísérettel: Carlotta Patti és de Muncck Ernő.

8) Magyar Rhapsódia Hausertől, hegedüre Grün J. M.

Accompagnateur Bosoni tanár Párisból.

Helyárak: Körszék 3 frt. Számozottsék 2 frt.

Állóhely 1 frt. Jegyek előre válthatók ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Gr. Vay Dániel** városunkban már huzamos ideig egy nagyobb szabású, mintegy 100 ivre tervelt magyar történeti munkán dolgozik. E mű a leghitelesebb történeti kutfók után, régi codexeken és poros okmányokon tett hosszabb buváriati tanulmány alapján jön létre és sok tekintetben egészen új, világosabb áttekintést nyújtó szilárd álláspontokra helyezkedik, melyekről bírálat alá véve úgy az eseményeket, mint a személyeket, azok a szemlélő előtt eddig nem ismert, igazabb világításban tűnnek föl. Azonkívül e mű előadási modora rendkívül vonzó, világos és magyaros; a benne előforduló gondolatok helyenkint monumentálisok, úgy, hogy az elmondottakat összegezve, gr. Vay Dániel „Magyarország Története“ című munkájának hazánkban a legnagyobb elterjedést jósolhatunk. A mű első kötetére vonatkozó előfizetési felhívás legközelebb napvilágot lát és szétküldetik, mert szerző, bár műve már II. József koráig készea van, tekintve a mai mostoha pénzviszonyokat, művére csak kötetenkint kötelező előfizetési aláírást akar nyitni. Az egész mű Magyarország ezred éves fönnállásának, azaz a millenium megünneplésére készül! E történeti munka mindenestire — oly férfit birván szerzőjéül, ki Kossuth lapjának is annak idejében munkatársa volt, — általános érdeklődést fog kelteni.

— **Felhivatnak** az 1848/49 ki honvédek, hogy a f. hó márczius 15-én tartandó tánczvizgalom megbeszélése végett f. hó 9-én d. e. 11 órakor czegléd-utcán a „Király“ vendéglőjében jelenjenek meg.

— **Bérletszünetekben** — folyó színi évadunk oly gazdag, milyen egyetlen előző évi sem volt. Volt eset rá, hogy egyik bérlet tartóinak egy egész heti időtartam alatt csak egyszer nyíltak meg a színház kapui, de általában

csak egy hemzseg az évad a jutalomjátékok- s bérlétszűnetektől s különösen ha új darab kerül a repertoírra, — vannak kizárva a derekasan fizető bérlők. Ily előzmények után természetes, hogy a bérlőközönség általánosán föl van indulva és számosaknak e ment a kedvök attól, hogy jövőre ismét ily csalódásoknak tegyék ki magukat. A bérlétszűneti anomaliákra fölhívjuk a v. színiügyleti bizottság figyelmét.

— **A debreczeni irodalmi és művészeti kör** létrehozása további módzatainak megbeszélésére. a kör szervezésére kiküldött bizottság elnöke, tek. Körösi Sándor jogakadémiai tanár ur legközelebb gyűlést fog hirdetni. Az eddigi késedelmezést a tagsági aláírásra kibocsátott ívek pontatlan visszaküldése okozta. Az aláírási eredmény — mint értesülénk — számitlag nem felel meg a várakozásnak; azonban e körülmény ne riaszsa vissza a szervezésre kiküldött bizottságot, hanem haladjon törhetlen erélylyel továbbra is megkezdett útján földadata megoldása felé! Ne legyünk kishitűek! A többi között ajánljuk a bizottság figyelmébe mult számunkban tett indítványunkat.

Márczius 15-ének megünneplésére egy a főiskolai tanuló ifjuság, mint a városi polgárság körében megindult a mozgalom. Azt hisszük, hogy az ünnepély méltó lesz a nagy nap emlékéhez. — Szükség van rá, hogy „emlékezzünk a régiekről“, főleg napjainkban.

— **Szathmáry-Laczkóczyné** asszony nálunk jövő héten kedden fog fellépni Szigligeti „Mama“ cz. jeles vígjátékában.

— **Hymen.** Kursinszky László, helyb. rom. kath. elemi iskolai tanító és Ince Teréz kisasszony, ki ugyanazon tanodánál rendes tanítónő, f. é. márczius hó 3-án jegyet váltottak. E frigyét, tudomásunk szerint, a legtisztább érzelmek kötötték, azért csakis a boldogság tövistelen rózsátöje sarjazhatik föl belőle: mit szívből kívánunk is.

— **Néhai Nagy József emlékünnepélye** márcz. 5-én délután tartatott meg a ref. főiskola énektermében. Nagy József tudvalevőleg 18 ezer ezüst forintot hagyományozott a ref. főiskolának, melyből 2000 frtnak kamatja évenként az énekkar tagjai között érdemfokozat szerint adandó ki. Ez okból e kegyes alapító halálozási évfordulóján tartatik meg e jutalomkiosztás megillető ünnepélyesség mellett. És ezen ünnepély kiválóan sikerült.

Esükvőjüket Sámsonban a napokban tarták Margitay Sándor, jankai ifju földbirtokos és Urbányi Teréz kisasszony. Fogadják őszinte szerencse-kívánatainkat.

Hegyesi Márton — mind értesülünk a bihari ref. egyház azzal tisztelte meg, hogy ügyvédjévé választotta. Gratulálunk.

Névváltoztatás. Herczl Márk, a debreczeni kereskedelmi tanodán rendes tanár, a „Forgalmi számtan“ szerzője, vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel Zalaira változtatta.

— **Élvezetes dalestély** lesz f. é. márczius 15-kén

a Széchényi utcán levő Korona vendéglőben. A Fischer-féle dalárda t. i. és a főiskolai kis-kántus működő tagjai egyesülve ott a mondott napon, dalestélyt tartanak, a helybeli s az elemi viszontagságok által mult évben sok kárt szenvedett polgári lövészársulat pénztára javára.

Személyre szóló meghívók e dalestélyre nem fognak szétküldetni. A műsorozat válogatott darabokból fog állni.

Belépti egyforintos jegyek, Rott testvérek és Csáthy Károly urak kereskedéseiben az előadás estéjén pedig a pénztárnál kaphatók.

A dalestély, mint szokás, terített asztalok mellett törtétnvén; — azok, családok vagy társaságok részére, Jonász Lipót ur Korona cz. vendégfogadójában előre megrendelhetők. Debreczen, Márczius 7-ik 1879.

A rendezők.

Gyászhir. Városunk egyik tipikus alakját kísértük a napokban örök nyugalomra. Király Mihályt értjük. Ő is azon derék kör mindennapos tagja volt, melynek Tafelrunde-je körül a felejtetlen Patay és aderek Katona állottak. A vonatkozó gyászjelentés így hangzott: Kipótolhatlan veszteségünk legfájdalmasabb érzetében, mély bánatba borult szívvel tudatjuk, felejtetlen szeretett jó atyánk, rokonom, Király Antónia özv. Stenczinger Gyuláné gyermekeivel: Jenő, Margit, Gyula; Király Lajos, Papp György; Király Mihály nak élte 60-ik évében, hosszabb szenvedés után e hó 3-kán éjjel 11 órakor történt gyászos kimúltát.

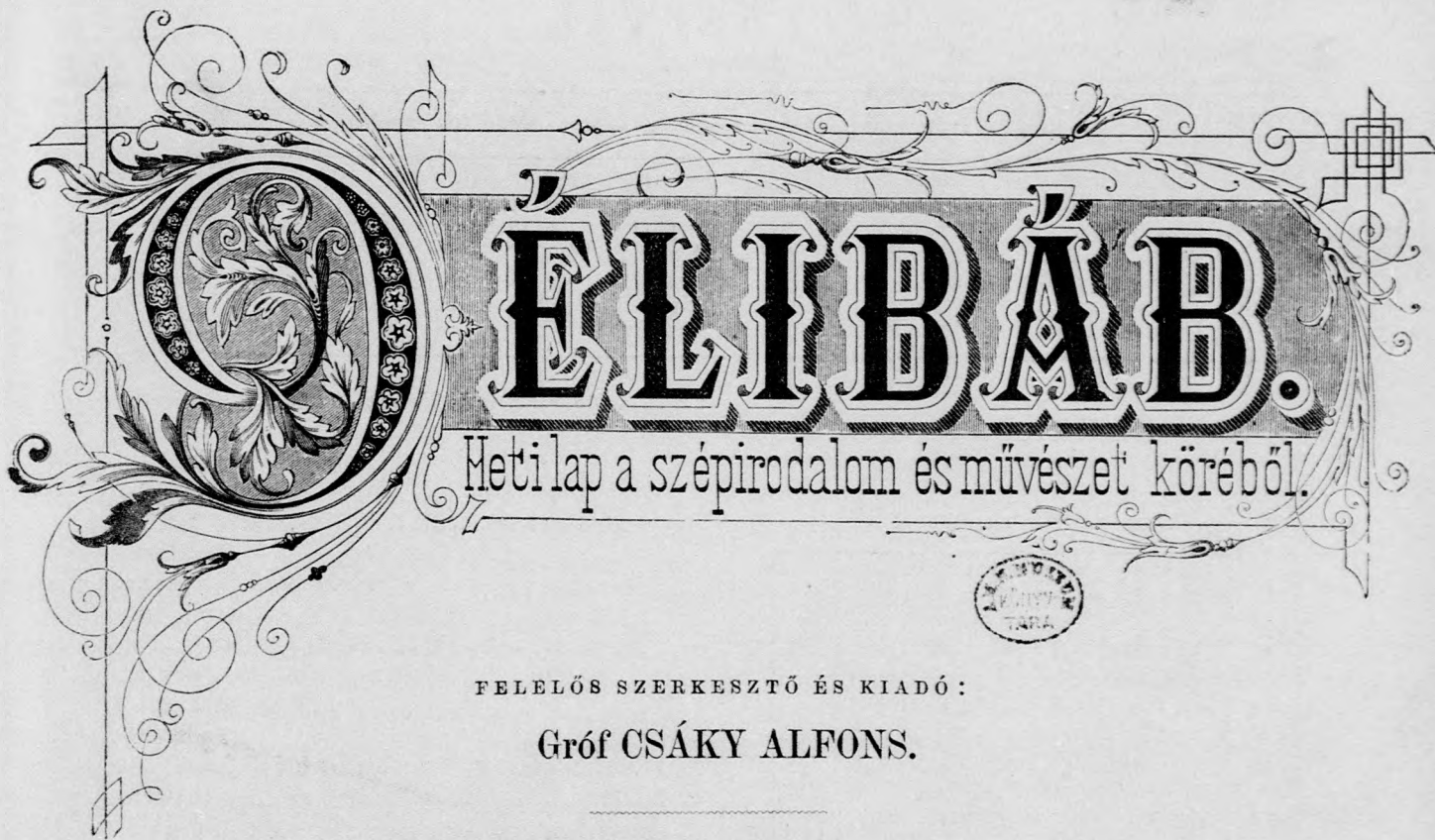
A megboldogultnak földi részei, e hó 5-én délután 4 órakor fognak a czepléd-utczai 2563. számú házánál tartandó rom. kath. szertartás után a szent-anna sirkertben örök nyugalomra letéetni; az engesztelő szent-mise pedig, folyó hó 6-án fog az egek urának bemutatatni, mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ösmerőseinket, bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1879. márczius hó 4-én. — Béke poraira!

— **Ismét egy áldozat** a kisderek köréből. Dr. Scheer Benő kedves kis 3 éves Teréz leánya f. hó 5-kén roncsoló toroklobban elhunyt. Temetése 7-én d. e. 10 órakor volt.

— **Kossuth Lajos** édes anyjának arczképét találták meg a végéveiben visszavonultan élt, közelebb elhagyottan meghalt és nagy csendben örök nyugalomra helyezett Vahot Imre, veterán író hagyatéka között. Az örökösök konstatáltatják az arczkép hűségét és azután sokszorosítottatják. Megérdemli.

TARTALOM: 1. A lemondás dalaiból. (költ.) Dengi János. 2. A pagát. (novella.) V. Sárffy Ignacz. 3. Vitkovics Mihály. Irodalom. történeti életrajz. Irta: Vajda Viktor. 4. A bosszu. (Uhland.) Igmándi József. 5. Az eljegyzésekről. S... a Dezső. 6. Egy sir. Elbeszélés Godin. után W... Emittől. 7. Tárca: Levelek egy szép lányhoz. 8. Hírek az irodalom, művészet és közművelődés köréből. 9. Különfélék.

BORITÉK: Heti-naptár. Saktalány. Számrejtvény. Szórejtvény. A helyesen megfejtők nevei. Szerkesztői üzenet. Vegyes. Hirdetések.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6	frt.
Fél évre	3	frt.
Negyed évre	1	frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utcza 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1879.

HETI NAPTAR.

Márczius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosznaptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kel. o. p.	nyug. o. p.	kel. o. p.	nyug. o. p.
8 Szomb.	Istenes János	Zoltán	24 Iván feje feltal.	13 Sab. Zahor	6 30 5	52 6	39 6	3
9 Vasár.	Cziril és Met.	Reminisc.	25 Tarasius	14 Purim	6 28 5	53 7	51 6	23
10 Hétfő	40 vértanu	Etelka	26 Porphy	15 Susan purim	6 26 5	55 9	15 6	45
11 Kedd	Heraklius	Szilárdka	27 Zilemon, Prokóp	16 Laszer	6 24 5	56 10	10 7	9
12 Szerda	Gergely pápa	N. Gergely	28 Vazul	17 Lázár	6 22 5	58 regg.	7 36	
13 Csütör.	Rozina	Rozina	1 Márcz. Eudokia	18 Levi	6 21 5	59 0	0 8	14
14 Péntek	Mathild királyné	Szendike	2 Theodóz	19	6 19 6	0 1	26 9	12

SAKTALÁNY.

L. J. M.-től.

(Lóugrás szerint megfejtendő.)

ja	vák	het	fel	lá	ár	ha	ven
ne	a	ha	kal,	az	né	los	ván
ár	Fér	a	teg	É	át,	Ne	lot.
ko	a	ka	fi	Ne	ná	A	á
még	csiny	ret	nya	mát	lő	tul:	túl;
je	ra	ta	i	rat	Hogy	gyán.	nő,
raszt	nos.	Ki	A	nem	rauy	pok	ne
gyászt	gyes	vi	Já	na	si	ki	A

SZÁMREJTVÉNY.

- 60, 61, 23, 51, 6, 85, 9, 77, 87. Boldog ki elkerülheti;
Nagyon nehéz elviselni.
- 16, 25, 70, 84, 74, 83, 63, 60, 61, 23, 76. Hogy mély, azt mindenki tudja,
De hogy milyen, csak gondolja.
- 34, 75, 53, 31, 75, 3, 88, 71, 24, 57, 56, 78. Igen sokszor veszed innen egészséged,
Pénzedért azonban a halált is szerezheted.
- 1, 14, 39, 54, 6, 81, 79, 56, 12. Mikor ez süt a faluba,
Jer ki rózsám a kapuba.
- 27, 28, 8, 6, 69, 55, 59, 41, 75. Mig el nem használtad,
addig színe barna,
Hamuszin, ha egyszer elszált füst alakba'.
- 34, 17, 15, 37, 19, 18, 2. Ha V e l e n c z é b e n vagy,
ott hasznos,
Nélküle nem is képzelhető e város.

- 21, 22, 5, 46, 9, 35, 18, 81, 30. S mégis bár Debreczen homok,
Nyáron ez egyik fő mulatságod.
- 26, 62, 44, 43, 4, 81, 7. Női név, melyet bár hogy mondasz,
Benne semmi szépet nem találhatsz.
- 58, 69, 45, 2, 18, 40, 41. Ha ez kezdedben van, ugy tehetsz sok rosztat,
De vele sok roszt jóra is fordíthat.
- 10, 11, 67, 29, 81, 81, 6, 8, 44, 56, 74. Vannak kik jobban kedvelik,
Mint azt, mi kertekben diszlik.
- 65, 64, 72, 32, 86, 77, 66. Ha utadban szemben találkozol vele,
Amint mondják, nagyobb bajnak előjele.
- 88, 87, 47, 78, 39, 43, 36. Kornevilli harang egyik fő alakja,
Magyar színlapokon így találjuk irva.
- 20, 38, 68, 59, 49, 48, 83, 9. Uj vallás alapítója,
Szülő városa volt Mekka.
- 70, 56, 63, 13, 7. Szent Dávidnak ez volt kedvencz hangszere,
Nálunk is szerepel, mint utczai zene.
- 82, 56, 18. Amidőn étkezünk, játszik főszerepet
Midőn üresen van, nem igen szereted.
- 1-88. Ha tudni akarod az egész értelmet,
Népdal. Zongorára tette Erkel Elek.

Szórejtvény.

- P-vel istennek szolgája.
L-el úrkálunk reája.
N-el fény, meleg adója.
Cs-vel bor örök ivója.

A „Déliab“ f. é. 9-ik számában közölt saktalány értelménye a következő:

Gyöngyhím s démutka egy mosolygó
Réten virultanak ;
Szerették egymást, — fájdalom, hogy
Köztök folyt a patak !

Egymást ölelni, még az éjnek
Óráin sem lehet,
Egymásnak a két bus szerelmes
Hő vágygal integet.

Mit ér az élet ifjúsága ?
Mit ér a hő kebel :
Ha vágy és szenvedély tüzében
Magát emészti fel ?

Mi haszna van megrakva gyöngygyel
Nyílt kelyhem gazdagon :
Ha mindazt én, kedves virágom,
Reád nem rakhatom ! ?

T o m p a „Virágregéiből.“

Helyesen a következő t. előzetőink fejtették meg :
Szelestey Irma, Leszczinszky László, — Gróf Csáky István, Fenyvesy Aranka, Váradilona, Loncz Irma, Marosy Elemér, Katona Ferike, Vecsey Margit, Némethy Jolán, Buday Vilma, Sárossy Irma, Fekete Róza, Kis Albert, Ifj. Gróf Csáky György, Szunyog Ferencz, Füzeséri Péter, Hevessy Ernő, Schirger Tivadar, Wohl Irén, Erdélyi Gyula, Pap Iván, Szirmay Jolán, Kádas István, Igmandy Kálmán, Pap György, Toth Ferencz, Feszt Klemmi, Nagy Imre, idősb: Gróf Csáky Rezsőné, Farkas Guszti, Knal Jozsefa, Zell Guszta, Fenyvessy Stefanie, Péchy Katicza, Fazekas Sándor, Madarász Szerén, Pasqual Matild, Mezösy Géza, Fráter Elma, Kállay Szerén, Kántor Gizella, Láday Kálmán, Flinta Irén, Haraszty Zsófi.

A szerkesztő üzenetei.

Gr. V. S. Köszönet. A jövő számban.

K. G. Sopron. „A hit fája.“ Már a jövő számban fog jönni.

B. R. M. Szabadkán. Megkaptuk. Nem sokáig fog fiokunkban heverni.

K. I. Budapest. Három számot elküldtem; az ígért érdekes cikket várom.

G. S. Pozsony. Mi legalább is jó verseket közölhetünk; az önéi pedig nagyon is rosak.

K. M. Kassa. Jobbat kérünk; ezen nagyon sokat kellene igazítani, arra pedig nincs időnk.

E. K. N. Várad. Mindenkor szívesen látott vendég nálunk.

S. Jenő. Budapest. Ön egészen megfélekezett rólunk ?

V. A. Szatmártt. Nem minden arany, a mi fénylik.

A. L. Budapest. Levelét irtam.

W. J. Budapest. A menetjeggyel még sehogysem vagyunk. A kívánt mutatvány számokat elküldtük a n. képviselőiségnek; sőt vizontszolgálatul a menetrendet is szívesen közöljük. Kérjük, nézzen utána ez ügynek ha lehet.

J. M. Ungvártt. Intézkedtünk.

S. D. Budapest. Szintén.

Rautmann Frigyes urnak. Sem a Lexikon folytatásait, sem Pestmegye térképét nem kaptuk.

V e g y e s.

Modern házasságok. (Bőjti elmékedések.)

Nem úgy van ma, mint volt régen.

Az idyll, a szerelem ideje lejárt.

Az emberek kevesebbet foglalkoznak poezissal a szellemi érdeket alárendelik az anyagnak.

A szívvel meg épen nem törődnek. Nem is érzik, hogy van szívök, mert nem is fáj.

* * *

Az anyagi érdek.

Ez uralkodik az egész világ fölött, mióta a materialista bölcsek az anyagiség elvét fölláttatták.

Azóta anyag minden.

A szív hideg hústömeg s a szellemiség isteni adománya — hig agyvelő.

* * *

Hajdan, ha két ember megszerette egymást, a kölcsönös együttérzés szent frigyére alapíták összes boldogságukat.

Ma már nem a szív, de a spekuláló ész szeret.

S ez oly okos, hogy nem hagyja magát a própénzzel kifizetni.

* * *

Igy jön létre a legtöbb házasság.

Mint mikor két spekuláns üzletember úgy lép compagnie-ba, hogy mindenik a másikat reméli rászédhetni.

S utóvégre azt veszik észre: hogy — minde-nikük meg van esalva.

S egyik a másikat szidja.

* * *

Változunk civilizálódunk — tökélyesbülünk. S mert a nő sülés csak régi jó világi szokás volt, hát nem is nősülünk, de házaso-dunk!

Hasznosabb is.

* * *

Ha fiatal házas ismerőseivel találkozik, következő párbeszéd fejlődik ki köztük:

- Üdvözöllek. Hallom, megházastá!
- Meg!
- Nos? Meg vagy elégedve?
- Transit!
- Mit hozott a Bébé?
- Csekélység, 15.000 forintot.
- Hm! Hát a szülei vagyonosak?
- Jól állanak. Négyezer holdjuk van.
- S öregek?
- No. Talán nem viszik soká!
- Gratulálok Pá!
- Pá!

* * *

S még mindig vannak kislelkü emberek, a kik alig tudnak hova lenni a gyakori házasságtörések fölötti kétségbeesésükben.

Hogy milyen nyomorult ez a kor — mily hitvány a világ. Hogy kelljen magukat e kóros állapot alól emancipálni?

... „Jó parthie“-t keresnek.

* * *

S ilyenek vagyunk mindannyian. Tolvajt kiáltunk... s magunk is szaladunk.

Elgondoljuk sokra becsülendő érzékenkedéssel, mily szép is az a tiszta, önzetlen szerelem — az érdeknélküli házasság... Eszünkbe jut az idylli családi boldogság. Szívünkre teszszük kezeink... s a telekkönyvre járunk.

* * *

Mikor fordul a föld? Mikor változik a kor? Mikor születik ujja az ember?

Hogy szive is lesz, mint egykoron!

Vagy kihalt volna a földön már minden jobb érzés?! (U. B. N.)

FÜL-OLAJ

dr. Schmidt k. törzsorvostól.

gyógyítja a süketséget,

ha az nem az emberrel született baj, továbbá

a nehéz hallást, — fülzugást

azonnal megszünteti. Egy üvege árá használati

utasítással együtt 2 frt. Vidékre 2 frt. 40 kr. postautalványilag előleges beküldése mellett bérmentve elküldetik.

Főraktár van

Grätz Gyulánál Bécsben,

IV. Mariahilfstrasse 79. sz. a.

Vidéki eladók forduljanak levelileg a bécsi főraktárhoz.

Bizonyítvány. Egy nagy betegség utóbajaként 12 éven keresztül mitsem hallottam balfülemre, mi üzletemben nagy hátrányomra volt; az alkalmazott gyógyszerek mitsem használtak. Ezelőtt 3 héttel egyik barátom figyelmessé tett a Schmidt-féle fül-olajra; annyi sok sikertelen kísérlet után megpróbáltam ezt is. Kimondhatlan örömemre, alig használtam el belőle egyetlen üveggel, vagyis két heti gyógyhasználat után hallásom balfülemre teljesen helyre állt. Hason bajban szenvedőknek tehát az ön fül-olaját legjobb meggyőződésemhez képest ajánlhatom. — Kelt Fürstenwalde.

Steinberg Gyula.

A magyar Pitaval újabb kiadása.

A törvénytérteremből.

A legszokottabb kinzóeszközök 18 rajzával.

IRTA

Hang Ferencz

A szerzőnél Kalocsán megrendelve a két kötetes mű 1 forint leszállított árért bérmentve megküldetik.

Hölgyek és urak részére

ezennel kedvező alkalom nyílik a megházasodásra. Mély titoktartás, megfelelő és előzeny ügyvitel biztosítatik. Föltűnést nem keltő levelezés. A legjobb alkalmatosságok. Szerencsés eredmények. A levelezési postabér fedezése kéretik. Vagyonos urhölgyeknek sem számíttatnak föl költségek. Czimünk: Wohlmann J. Breslau, Schwertstrasse No. 6

Laptulajdonosok : Gróf CSÁKY ALFONS és DENGI JÁNOS.